

(/)

🏠 (/) > Biografier, erindringer (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Dristig som en mand

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/under-kastanjetraet>)

Dristig som en mand

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 3785

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/dristig-som-en-mand)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/dristig-som-en-mand](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/dristig-som-en-mand)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/dristig-som-en-mand\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/dristig-som-en-mand\)\) **in**](http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[\\[mand&title=\\]\\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/dristig-som-en-mand&title=\\)\\)\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/dristig-som-en-</p></div><div data-bbox=\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

Lone Krogsholm

Dristig som en mand. Renna Hauchs kvindeoprør.

Udgivet på Storyhouse, Lindhardt og Ringhof Forlag 256 s.

Af Ida Munk

Forfatteren er litteraturhistoriker og journalist, lektor på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Bogen bygger på en omfattende samling breve især fra og til familien Hauch (fra Det kgl. Biblioteks Håndskriftsamling) samt erindringsbøger og biografier.

Bogens forsidetekst skaber hos læseren en forventning om at blive introduceret til en kvinde, der gennem eget oprør kæmpede for ligestilling og frihed for kvinderne i sin samtid. Men allerede i forordet reduceres forventningerne, da forfatteren her skriver: „..hun efterlod sig ikke noget skriftligt af betydning. Det er heller ikke muligt at pege på en sag, hvor hun har haft afgørende indflydelse og sat sine tydelige spor.“ Hendes betydning ligger derfor snarere i at søge at påvirke andre til handling, men helst på tomandshånd! Taler til forsamlinger var åbenbart ikke hendes force. Forfatteren skriver således: ”Strategisk som en nutidig spindoktor opmuntrede hun frontkæmperne, fodrede dem med argumenter og hjalp dem gerne til at få et netværk af ligesindede”. (Forordet s. 8)

Bogen er bygget op i tre dele: Barnebruden, Normbryderen og Sagakvinden. Overskriften Barnebruden kan undre lidt, når man her læser, at hun blev gift som knap 18-årig og får sit først barn ni måneder senere i 1829. Det kvalificerer vel hverken dengang eller i dag til at være barnebrud? S 59 omtales, at Renna Bruun Juul (født 13. juni 1811- død 24.marts 1896)–brutalt blev kastet ud i voksenlivet...da hun 17 år gammel blev gift med en 38-årig mand, som 18-årig fødte sit første barn og ti år senere var mor til seks.” I beskrivelsen af forløbet op til brylluppet karakteriseres Renna som betaget af Carsten Hauchs mandighed, og at hun var imponeret over, at den kendte professor viste hende den opmærksomhed og hurtigt efter det første møde friede til hende. Det tyder ikke på, at forløbet er oplevet som brutalt – derimod omtales det, at Renna med moderskabet følte sig på den rette hylde: ”Yngelpleje faldt hende naturligt..” s. 26.

Store dele af bogen beskæftiger sig da også med hendes forhold til børnene med udgangspunkt i den omfattende brevveksling mellem dem og hende livet igennem. Pasningen og opdragelsen af børnene var åbenbart genstand for kritik, da forældrene afveg fra normen. Men dette normbrud var parret enige om. Som unge piger fik Hauchs døtre nogle friheder i forhold til diskutere og tage på udflugter med de unge mænd, som ikke var almindeligt på denne tid, hvor forventningen var, at unge piger var tilbageholdende, flittige og huslige. Hauchs døtre var ingen af delene og det blev kritiseret i borgerskabet omkring dem.(s. 100).

Parret, der de første år var bosat i Sorø, senere på Frederiksberg, havde en omgangskreds blandt eliten: kulturpersonligheder som BS Ingemann, NFS Grundtvig, Adam Oehlschläger, konseilspræsident CC Hall, HC Andersen og Johanne Louise Heiberg m.fl. Enkedronning Marie Sophie Frederikke, der boede på Frederiksberg Slot gav tilladelse til, at Hauchs kunne bo der på de øverste etager, hvad de gjorde i 20 år.

Carsten Hauch selv var også ud af god familie: Hans far var stiftamtmand i Norge og blev senere generalpostdirektør i København.

Parrets økonomi omtales ikke konkret, men Renna Hauchs mange og lange udlandsrejser samt køb af grund og opførelse af en sommerbolig ved Ålsgårde tyder på, at de har haft gode kår.

Da børnene var voksne, blev hun besøgsven for syge og sårede fra krigen i 1864, der blev indlogeret på Frederiksberg Slot, hvorfra familien derfor måtte flytte. Forfatteren klargør dog ikke, om Renna Hauchs indsats var markant anderledes end den andre fra velstillede kredse gjorde.

Bogen belyser gennem Renna Hauchs møder med den unge Georg Brandes hendes evne til at påvirke og udvikle denne betydelige mands kommende kulturkamp for Det Moderne Gennembrud. Han havde oprindeligt opsøgt Carsten Hauch på grund af dennes forelæsninger, men det blev med Renna Hauch, han over årene udvekslede synspunkter med gennem samtaler og mange breve. Om Renna Hauch citeres han for "...en Kvinde, hvis Tænkemåde på dette Tidspunkt yderligere ildnede min ..." (s. 152), men også at " Hun havde ingen Lære, men hun glødede for Frihed og Ret. " (s.154) Det var i forbindelse med deres diskussioner om kvinders vilkår i ægteskabet og de generelle rettigheder, at Brandes ville skrive en afhandling herom, men endte med at oversætte John Stuart Mills bog 'The Subjection of Women'. Brandes skriver selv herom: "I November 1869 udgav jeg Mills Bog på Dansk og kom derved til at indlede den moderne Kvindebevægelse i Danmark." (s. 157). Den nære forbindelse mellem de to gled ud i løbet af 1871 og Renna indser, at Brandes ikke er den, der stiller op til (hendes) kamp mod "Hykleri, Løgn og Hovmod". (s160) Dette møde mellem de to personligheder er tilsyneladende dokumentationen for, at "Renna havde kastet sig ind i en kamp for at ændre samfundet...". Herefter er det modstanden mod kristendommen, der optager hende og som hun ønsker at påvirke andre til at påtage sig. Men denne modstand ytres tilsyneladende mest i korrespondancen med en af sønnerne, til hvem hun skriver, at det ikke er ved at skrive, men i samtaler, at hun kan bistå kampen. Det har hun tilsyneladende ikke haft mange muligheder for i denne periode.

På ægteparrets rejse til Rom, der var planlagt til at vare fem måneder, døde Carsten Hauch i 1872 81 år gammel. I forbindelse med begravelsen dernede har forskellige medlemmer af Den Skandinaviske Forening givet udtryk for, at Hauch opholdt sig en hel del på foreningens mødested, et trattori, fordi forholdet til familien ikke var godt. De medfølgende bemærkninger kunne tyde på, at hjemmet –Renna – ikke har været velanskrevet i den kreds.

Herefter følger bogens tredje del med titlen Sagakvinden, der strækker sig fra 1872 til 1896, hvor Renna Hauch 85 år gammel begår selvmord. Denne del gennemgår, hvorledes denne modstander af religion, en bedstemor på 64 år flytter ind til i huset til sin datter og hendes mand, præsten Thomas Skat Rørdam samt deres seks børn. De to år har vel været en hård tid for denne familie – om Rennas kamp mod religionen hører vi intet. Herfra flytter hun ind til en søn og dennes familie, men heller ikke i løbet af de 15 år hun boede der (om vinteren) sker der tilsyneladende noget afgørende i hendes kamp mod religionen. Tværtimod skrumpes hendes omgangskreds ind. Også i forhold til børnebørnene skete der en distancering. Det siger vel noget, at et barnebarn skriver om Renna, "at hun som barn oplevede sin farmor som en skarp og imponerende kvinde, man nødigt var ene i stuen med."(s.230)

Det angives, at hendes mærkesager bl.a. er hedens opdyrkelse og ligbrændingsvæsenet. S. 223 står, at "Hun kæmpede med stadig større harme mod kristendommen..." Men der forekommer ikke nogen dokumentation af, hvordan denne kamp foregik. Det omtales, at hun melder sig ind i Socialdemokratiet, og at hun deltog i møder i forsamlingshuset i Rømersgade. Desuden meldte hun sig ind Dansk Kvindesamfund. Her tilsluttede hun sig den gruppe, der ville kæmpe for kvindernes juridiske rettigheder, men denne gruppe kom i mindretal, hvorefter hun meldte sig ud. Her skriver forfatteren: "Det kan nok diskuteres, hvorvidt Renna Hauch var kvindesagskvinde i klassisk forstand, for hun ønskede langt grundigere omvæltninger og ændringer af det bestående samfund end reformer for blot kvinderne." Dette sidste er det tilsyneladende svært at dokumentere, vel netop fordi hun ikke selv skrev herom, men alene førte dialoger herom.

Bogen præsenteres i pressemeddelelsen som "...fortællingen om en kvinde, der ikke ville nøjes med den rolle, der var hende givet og som livet igennem kæmpede for bedre vilkår og større råderum for kvinder. ..." "Bogen er også et historisk tidsbillede og et underholdende indblik i datidens bedre borgerskab..."

Det er svært at sige, at fortællingen, om en kvinde, der livet igennem kæmpede for bedre vilkår og råderum for kvinder, er dokumenteret i bogen. Det hænger vel sammen med, at Renna Hauch selv formulerede så lidt på skrift, men i stedet ønskede at påvirke andre gennem samtaler på tomandshånd.

Det havde været rart at se en grundig analyse af, om Renna Hauchs samtaler faktisk fik betydning i samtiden – om der er dækning for undertitlen 'Historien om en anderledes kamp for ligestilling og frihed'.

Men bogen giver nogle fine indblik i, hvorledes det bedre borgerskab agerede i denne periode fra ca. 1850 til 1900.

[Historie-online.dk, den 16. april 2019]

← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/under-kastanjetraet>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

CHRISTIAN 2. EN BIOGRAFI

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/christien-2-en-biografi>)

MIT EUROPA

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/mit-europa>)

FALDSKÆRMSCHEFEN

[online.dk/boger/faldskaermschefen](http://www.historie-online.dk/boger/faldskaermschefen)

K.K. Steincke - Historiens Aktører nr. 59

Ole Mortensøn skriver om socialpolitikens bannerfører

(<http://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/historiens-aktoerer/kk-steincke-historiens-aktoerer-nr-59>)